

Prof. dr hab. Elżbieta Chrzanowska-Kluczevska
Instytut Filologii Angielskiej
Uniwersytet Jagielloński
Al. Mickiewicza 9A
31-120 Kraków

Kraków, 6. 01. 2019

Ocena dorobku naukowego oraz osiągnięć dydaktycznych i organizacyjnych dr hab. Doroty Brzozowskiej, profesora nadzwyczajnego Uniwersytetu Opolskiego w związku z wnioskiem o nadanie Jej tytułu naukowego profesora

Ogólna sylwetka naukowa Kandydatki i jej działalność organizacyjna

Pani dr hab. Dorota Brzozowska, profesor Uniwersytetu Opolskiego, jest badaczką dobrze znaną w środowisku językoznawców polskich i zagranicznych. Posiada ciekawą sylwetkę naukową łączącą interdyscyplinarnie zainteresowania w zakresie językoznawstwa teoretycznego, filologii polskiej, filologii angielskiej, sinologii-studiów azjatyckich, studiów nad humorem oraz kulturoznawstwa. Magisterium uzyskała w r. 1993 na Wydziale Filologicznym UAM, na studiach językoznawczych, a jej praca magisterska o profilu psycholingwistycznym poświęcona percepcji tonów języka chińskiego mandaryńskiego przez polskich słuchaczy wyznaczyła jeden z wiodących kierunków badawczych w jej dorobku, a mianowicie związki językowe i kulturowe pomiędzy Polską a Chinami, jak również pomiędzy kulturą chińską a amerykańską (por. artykuły naukowe traktujące o wymiarach kulturowych w powieściach współczesnych pisarek chińsko-amerykańskich, np. bardzo interesujący „Culture and Gender in American Chinese Novels”, 2015).

Po ukończeniu studiów doktoranckich przy Instytucie Filologii Polskiej UO, w r. 1999 obroniła pracę doktorską poświęconą językowo-kulturowym aspektom dowcipów polskich i angielskich, która to rozprawa wyznacza kolejny rozległy obszar jej badań nad dyskursem humoru, w aspekcie semiotycznym, semantycznym i stylistycznym. Jej badania posiadają wymiar komparatywny, porównują i kontrastują bowiem dowcipy polskie z innymi dowcipami słowiańskimi, z dowcipami anglojęzycznego obszaru kulturowego oraz – ostatnio, w ramach projektów międzynarodowych – z językami bałtyckimi reprezentowanymi przez język estoński.

Badania humoru etnicznego na świecie otwierają kolejną dyscyplinę jej badań, a mianowicie komunikację międzykulturową, z uwzględnieniem Europy, USA oraz Azji. W tym obszarze mieści się jej rozprawa *Polski dowcip etniczny. Stereotyp a tożsamość* (Opole 2008), na podstawie której otrzymała stopień doktora habilitowanego nauk humanistycznych z zakresu językoznawstwa.

Przez cały okres 1999-2013 zatrudniona była jako adiunkt, a następnie adiunkt habilitowany w Instytucie Filologii Polskiej UO, ponadto w latach 2010-2013 była Kierownikiem Zakładu Europeistyki, a w okresie 2008-2012 sprawowała funkcję Prodziekana ds. nauki Wydziału Filologicznego UO. Profesorem nadzwyczajnym UO została w r. 2013,

Pani dr hab. Dorota Brzozowska, prof. UO kierowała i uczestniczyła w szeregu projektów badawczych, m. in. polsko-estońskich (PAN i Estońska Akademia Nauk, 2010-2012, 2016-2018), w ww. grantcie tajwańskim (2009), projekcie polsko-niemieckim (2002), grantcie KBN (na publikację książki w r. 2000), w dwóch grantach Towarzystwa Naukowego Warszawskiego (2000, 2002).

Była i jest członkiem 10 towarzystw naukowych krajowych i zagranicznych oraz Komitetów PAN, a w szczególności członkiem International Society for Humor Studies (od 1999, w r. 2005 otrzymała nagrodę za wkład organizacyjny w działalność tego stowarzyszenia), Komisji Stylistycznej Międzynarodowego Komitetu Słowistów (od 2013), członkiem Krakowskiego Towarzystwa Popularyzowania Wiedzy o Komunikacji Językowej „Tertium” (od 2007, od 2014 Członek Zarządu, od 2016 Sekretarz), Katowickiego Oddziału PAN (od 2004), Opolskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk (od 1999) oraz Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego (od 1999).

Ocena monografii książkowej

Monografia profesorska *Chińskie ślady w polskich dyskursach współczesnych* (2018) jest wyrazem fascynacji Autorki odmiennością kulturową Polski i Państwa Środka, fascynacji trwającej już 25 lat zważywszy tytuł jej pracy magisterskiej oraz cykl 12 artykułów napisanych wcześniej wokół tej tematyki, scalonych obecnie w jedno koherentne dzieło, Autorka analizuje *dyskurs* jako twór dynamiczny, zarówno jako poszczególne teksty w interakcji z kontekstem i interpretatorem (w tradycji T. van Dijka i *Critical Discourse Analysis*) oraz jako tematycznie powiązane grupy tekstów (a więc bliższe *formacjom dyskursywnym* M. Foucault). Jej podejście do dyskursu jest więc szerokie, bliskie współczesnej semiotyce, która upatruje tekstowego/dyskursowego charakteru we wszystkich przejawach twórczości artystycznej, jak też i w pozostałych gałęziach praktyki kulturowej.

Autorka w umiejętny sposób spleta kilka podejść metodologicznych, poza klasycznymi tezami *discourse studies*, a mianowicie: 1) pojęcie stylu jako „duszy tekstu” w jego subiektywnym, bardzo indywidualnym wymiarze (Gajda), 2) koncepcję wymiarów kulturowych (Hofstede, Trompenaars, Hampden-Turner) przydatnych w studiach komparatystycznych nad różnymi kulturami, 3) etnolingwistyczny model językowego obrazu świata (Bartmiński, Chlebda), który Autorka ekstrapoluje z poziomu leksemów czy frazemów na cały tekst, 4) badania aksjologiczne, szczególnie w odniesieniu do dyskursu artystycznego, wreszcie 5) badania nad dyskursem humoru. Uzbrojona w powyższe instrumentarium Autorka ukazuje obecność chińskich *śladów*, a więc jednostek semantycznych i kulturowych często ulotnych lub trudno uchwytnych w polskich dyskursach współczesnych (od początku XX wieku do terażniejszości).

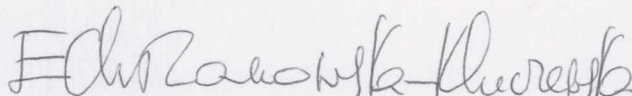
Zainteresował mnie szczególnie Rozdział 2 oraz Rozdział 4.2.2, ponieważ podejmują one bliski mi naukowo temat dyskursu artystycznego (literatura, malarstwo, kinematografia) z odwołaniem się nie tylko do aksjologii, lecz również do ciągle słabo znanych szerszemu gronu polskich czytelników założeń chińskich szkół filozoficznych (taoizm, konfucjanizm, buddyizm). Autorka umiejętnie uzmysławia polskiemu czytelnikowi, jakiego podejścia do wartościowania powinien unikać chcąc zrozumieć kulturę chińską (i ogólnie rzez biorąc kulturę całego Dalekiego Wschodu). Inne rozumienie prawdy (jako wartości relatywnej,

Językoznawstwa na Wydziale Filologicznym) na uczelni macierzystej i była trzykrotnie nagradzana przez Rektora UO.

Ocena ogólna i wniosek końcowy

W świetle powyższych uwag, zgodnie z art. 26.1 *Ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki* (z dnia 14.03. 2003 r.) tytuł profesora może być nadany osobie, która może poszczycić się osiągnięciami „znacznie przekraczającymi wymagania stawiane w przewodzie habilitacyjnym”.

Z najgłębszym przekonaniem uznaję, że osiągnięcia naukowe Kandydatki, a więc bardzo liczne publikacje o zasięgu krajowym i międzynarodowym (pisane po polsku, angielsku, niemiecku, rosyjsku i estońsku), jej wypełniająca lukę tematyczną monografia *Chińskie ślady w polskich dyskursach współczesnych*, niezwykle ożywiona działalność na naukowym forum międzynarodowym (konferencje, projekty badawcze, działalność upowszechniająca i popularyzującą naukę) oraz ogromne zasługi organizacyjne dla Uniwersytetu Opolskiego z naddatkiem uzasadniają wniosek o nadanie dr hab. Dorocie Brzozowskiej, prof. UJ tytułu naukowego profesora.

Prof. dr hab. Elżbieta Chrzanowska-Kluczevska